

Nyhetsbrev från Bryssel

Nyhetsbrev maj 2017

EU-enheten vid Ålands landskapsregering om vad som händer på EU nivå.

EU-krönikan

EU:s institutioner har en aning kluven inställning till regioner. I Bryssel finns allt från svenska landsting till tyska delstater representerade och är flitiga lobbyister när strukturfonder eller andra finansieringsprogram tas fram. Utan aktiva och engagerade partners på kommunal och regional nivå som är villiga att lägga tid på att administrera kommissionens program skulle EU:s regionalpolitik inte fungera så bra som idag. Samtidigt undviker institutionernas företrädande att ta ställning till regioners anspråk mot den egna huvudstaden. Det här känns extra tydligt för autonoma regioner som Åland med omfattande lagstiftningsbehörighet och ett tungt ansvar att implementerar EU-lagstiftning på samma sätt som medlemsländerna. Förståelsen för våra särskilda undantag eller förutsättningar är låg både i Bryssel och i Helsingfors.

Storbritanniens kommande utträde ur EU har resulterat i att det finns dryga sjuttio säten i Europaparlamentet som det ansvariga utskottet kan föreslå att ska distribueras. Landskapsregeringens position är att sätena ska omfördelas och att Åland ska ges representation genom ett av dem. De flesta andra lagstiftande regioner har en folkvald parlamentariker på plats i Bryssel. Den tysktalande regionen i Belgien med drygt 70 000 invånare har en ledamot, vilket är möjligt då regionen är en egen valkrets. Skottland, Nordirland och Wales är likaså garanterade representation genom egna valkretsar. Sydtyrolen, Katalonien, Baskien och Kanarieöarna har säkrat en eller flera representanter genom egna vallistor eller starkt stöd i de provinser som berörs. Även den ungersktalande minoriteten i rumänska Transsylvanien finns representerade genom två ledamöter. Däremot tappade franska Korsika sin ledamot i valet 2014, då öns röster inte räckte till för att trygga sin representation. Gibraltar med sina drygt 30 000 invånare hör under brittiska sydvästra valdistriktet och har matematiskt ingen chans att skicka en kandidat till Bryssel. Halvön representeras alltså av kandidater från Cotswolds eller Bristol, som kanske inte alltid delar gibraltarbarnas politiska prioriteringar. I förra sommaren folkomröstning om EU-medlemskapet röstade Gibraltar för att stanna i EU med hela 96 procent, medan resten av landet med knapp majoritet valde att lämna unionen.

Nyligen gästades parlamentets konstitutionella utskott av en portugisisk tidigare minister som hade tydliga åsikter i fråga om de brittiska regionerna. Han såg två tydliga exempel på det skottiska, och delvis nordirländska, dilemma. Antingen lämnar de EU som en del av Storbritannien och ansöker i ett senare skede om medlemskap i EU. Eller så stannar de kvar medan England och Wales lämnar, regioner där befolkningen röstade för att lämna unionen. Som exempel på att enbart en region kan lämna EU nämnde han Grönland som gick ur EU på 1980-talet medan resten av Danmark stannade kvar. Den här lösningen är såklart praktiskt och politisk genomförbar men det är uppfriskande med regionala perspektiv i debatten.

I veckan kommer lantrådet och kansliministern till Bryssel för att ännu en gång framhålla Ålands rätt till representation i Europaparlamentet, med syfte att förankra och söka stöd för landskapsregeringens position. Diskussionerna i Bryssel har bara börjat och vi hoppas att den åländska positionen ska finnas med på förhandlingsbordet.

Julia Lindholm, landskapsregeringens specialrådgivare i Bryssel

På gång i Bryssel

Social pelare

I mars 2016 presenterade kommissionen ett första utkast till en social pelare och öppnade samtidigt ett offentligt samråd för att samla in allmänhetens synpunkter. Den 26 april i år antog EU-kommissionen förslaget om den europeiska pelaren om sociala rättigheter. Pelaren innehåller 20 principer och rättigheter för att bidra till att arbetsmarknader och välfärdssystem ska fungera så bra som möjligt. Förslaget innehåller ett antal konkreta åtgärder av både icke-lagstiftande- och lagstiftande natur och den befintliga lagstiftningen kommer även behöva uppdateras och kompletteras. Enligt kommissionen ska pelaren i huvudsak fungera som en kompass mot förbättrade arbets- och levnadsvillkor inom EU.

Arbetet med den sociala pelaren passar också in i kommissionens övergripande arbete om hur EU-samarbetet ska se ut i framtiden med de 27 kvarvarande länderna. Samtidigt som kommissionen presenterade sina förslag lade de även fram ett reflektionsdokument för hur den sociala sektorn i EU bör se ut i framtiden. I november år hålls ett toppmöte i Göteborg gällande den sociala dimensionen, och under mötet kommer reflektionspappret vara diskussionsunderlag. Reflektionspappret innehåller tre alternativ för hur den sociala dimensionen i EU kan utvecklas; den omfattar endast fri rörlighet, de medlemsländer som vill fördjupa samarbetet i socialpolitiken gör det eller att alla medlemsländer fördjupar den europeiska socialpolitiken tillsammans. EU-kommissionen understryker att socialpolitiska insatser är och förblir de nationella och lokala myndigheternas ansvar, men att EU undersöker sätt att komplettera ländernas åtgärder och sätta minimikrav för att säkerställa de sociala rättigheterna i hela EU. [Här](#) kan du läsa mer om EU:s sociala pelare.

Barn som migrerar

EU och medlemsländerna har både ramar och lagstiftning för att ge skydd för migrerande barn men den senaste tidens uppsving av ankommande barn har satt nationella system under tryck. Med anledning av detta och att allt fler av de barn som migrerar gör det utan familj eller närstående, har kommissionen fastställt åtgärder för att stärka skyddet av migrerande barn i alla skeenden. Kommissionen vill att alla barn som anländer till ett EU-land snabbt identifieras och får adekvat behandling. Alla barn oavsett status måste kunna få hjälp och för att uppnå detta krävs att utbildad personal måste finnas tillgänglig. Barnen bör förses med tillgång till både sjuk- och hälsovård samt utbildning. Barnskydd är en prioriterad åtgärd i den europeiska agendan för migration och kommissionen vill stödja medlemsländernas insatser genom utbildning, vägledning, operativt stöd och finansiering. [Här](#) hittar du mer information om EU:s migrations politik.

Ekologisk produktion-elektronisk certifiering

EU har lanserat ett nytt system för elektronisk certifiering för att bättre kunna övervaka importen av ekologiska produkter. Med det nya systemet vill EU säkerställa spårbarhet, öka livsmedelssäkerhet och minska eventuella bedrägerier och insamling av tillförlitliga uppgifter om handel med ekologiska produkter. Den elektroniska certifieringen har även syfte att minska den administrativa bördan för operatörer och myndigheter. Möjligheten att både kunna använda papper och e-certifiering kommer vara möjlig i en övergångsperiod på 6 månader. Från och med den 19 oktober kommer den ekologiska certifieringen täckas helt av e-certifiering. [Här](#) finns mer information om den elektroniska certifieringen.

Aktuellt för landskapsregeringen

Slut på roamingavgifter för resande inom EU 2017

Från och med den 15 juni slopas tilläggsavgifterna för att ringa, sms:a eller surfa när en person reser till ett annat EU-land. Den 25 april antog rådet en rättsakt som begränsar hur mycket operatörerna får ta ut av varandra för roaming i Europa, vilket var det sista steget för att avskaffa roamingavgifterna. Tanken med att avskaffa avgifterna är för att underlätta för de som reser via jobbet eller på fritiden att kunna försätta använda mobiltelefonen utan extra avgifter när de befinner sig i ett annat EU-land. Roaming utan extra avgifter kommer inrättas även på Island, Liechtenstein och Norge strax efter 15 juni. Rättsakten innebär även att operatörerna ska erbjuda sina kunder roaming inom EU utan tilläggsavgifter och utan att det leder till höjda nationella priser. Europaparlamentariker Miapetra Kumpula-Natri har lett förhandlingarna i parlamentet. Förhandlingarna har varit tuffa men trots det är slutresultatet bättre än vad Miapetra vågade hoppas på. Hon glädjer sig över att i förhandlingarna lyckats trygga konsumenternas ställning. I mitten av maj ska texten undertecknas av rådet och Europaparlamentet och kommer därefter offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning i slutet av maj. [Här](#) hittar du mer information om roaming.

Bättre data inom fisket

Det nuvarande systemet för insamling av biologiska-, miljörelaterad-, teknisk-, och socioekonomiskdata är i behov av förenkling och förstärkning. Med anledning av detta har rådet den 25 april antagit en förordning som syftar till att förbättra insamling, förvaltning och användning av data inom fiskerisektorn. Med det nya systemet vill rådet att omfattande information som är pålitlig samt data om fiskbeståndens tillstånd, fiskeriförvaltningsåtgärder och riskreducerande åtgärder blir tillgängligt på regional- och EU-nivå. Målet med förordningen är att anpassa EU:s regler till målen för den reformerade gemensamma fiskeripolitiken. I den reformerade gemensamma fiskeripolitiken inkluderas skyddet av den marina miljön och en hållbar förvaltning av alla kommersiellt nyttjade arter, och i synnerhet målet att uppnå en god miljöstatus i den marina miljön senast 2020. [Här](#) finns mer om datasystemet att läsa.

Åländskplats i Europaparlamentet

Fördelningen av platserna i Europaparlamentet är en känslig politiskt fråga då det har en direkt inverkan på medborgarnas representation i den enda direktvalda europeiska institutionen. Bestämmelser för storleken på parlamentet, maximala och lägsta antal platser som tilldelas varje medlemsstat och principen om degressiv proportionalitet finns i fördraget om Europeiska unionen. Den nuvarande fördelningen av platser i parlamentet följer endast delvis reglerna om degressiv proportionalitet och den nuvarande distributionen av platser har antagits som en pragmatisk lösning. Den fördelningen baserades på principen att "ingen vinner och ingen förlorar mer än en plats". Lösningen resulterade i att vissa ledamöter i parlamentet idag representerar fler medborgare per medlem än vad andra ledamöter gör. I samband med Brexit och de platser i Europaparlamentet som Storbritannien lämnar efter sig lyfter Ålands landskapsregering återigen frågan om en åländsk plats i parlamentet. Det ännu inte är klart vad som kommer ske med Storbritanniens 73 platser i parlamentet, och landskapsregeringen föreslår att ett mandat går till Åland. [Här](#) kan du läsa mer om Europaparlamentets platser och hur de ska fördelas.

På agendan

9 maj firas Europadagen till minne av Robert Schuman, som låg bakom grundandet av europeiska stål- och kol gemenskapen samt var europaparlamentets första talman.

10-11 maj är lantrådet Katrin Sjögren och kansliminister Nina Fellman på besök i Bryssel.

15- 18 maj träffas Europaparlamentet i Strasbourg och på agendan finns bl.a. EU:s sammanhållningspolitik, Genomförandet av Europeiska fonden för strategiska investeringar, EU:s strategi för Syrien, Vägtransporter i Europeiska unionen mm.

16 maj presenterar kommissionen vårens rapport om den europeiska planeringsterminen och EU:s ekonomiska prognos.

17-19 är landskapsregeringens specialrådgivare Julia Lindholm på Åland.

22 maj är det ett extrainsatt rådsmöte för allmänna frågor där ministrarna formellt ska ta ställning till kommissionens förslag på förhandlingsmandat om Brexit.

22-26 maj har Europaparlamentet en så kallade grön vecka, då ledamöterna arbetar hemma i sina valkretasor.

24 maj presenterar kommissionen ett utkast för nästa års budget.

31 maj – 1 juni har Europaparlamentet en extra plenarsession i Bryssel.

Kontakta oss gärna per epost julia.lindholm@formin.fi eller ida.kalm@formin.fi, telefon +32 2 2878 459 eller via vår Facebook-sida [Åland i EU](#).

Bilden från de kungliga växthusen i Laeken som ligger i norra Bryssel. Växthusen bygges i slutet av 1800-talet och är öppet för allmänheten drygt två veckor om året när blomningen är som mest intensiv.